

بیانیه خدا حافظی دبیرالاینز نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد به مردم افغانستان

کابل، ۱۶ جون ۲۰۲۲ - زمانی که من این وظیفه را به عهده گرفتم، دنیا جای بسیار متفاوتی بود، با تجربه نمودن یک بیماری همه گیر که هر قرن یک بار اتفاق می افتاد، روش کار ما و اولویت های جهانی را تغییر داد. وظیفه من در ماه اپریل آغاز گردید ولی تا اخیر ماه می ۲۰۲۰ نمیتوانستم به افغانستان سفر نمایم. افغانستان در آن زمان درگیر اجرای توافقنامه دوحه ماه فیروزی ۲۰۲۰ و سپس تصمیم دولت بایدن در اپریل ۲۰۲۱ مبنی بر خروج تمام نیروهای خارجی تا ختم ماه اگست همان سال بر اساس همان توافق نامه بود.

قبلاً تحلیل های زیادی در مورد تأثیر توافق دوحه بر فروپاشی جمهوری اسلامی افغانستان صورت گرفته است. بدون شک زمانی که تاریخ نویسان شروع به جمع آوری شواهد می کنند، موارد بسیار بیشتری وجود خواهد داشت. بودن نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد برای افغانستان در ماه های اخیر جمهورییت یک تجربه ای غیر منتظره بود.

استراتژی ما در آن زمان این بود که هر کاری که ممکن است انجام دهیم تا روند صلح در دوحه به نتیجه برسد. این بیش از هر چیز به معنای حمایت از دولت افغانستان برای حفظ فضا برای مذاکره بود. ما در ماه نوامبر در ژنو برای اطمینان از تداوم کمک های مالی برای افغانستان ملاقات کردیم، که تمویل کنندگان متعهد به پرداخت حدود ۱۳ میلیارد دلار آمریکایی در یک دوره چهار ساله گردیدند. ما زمان زیادی را صرف تقویت مجدد مذاکرات بین الافغانی، ایجاد اعتماد و اجماع منطقه ای کردیم. موفقیت این تلاش ها میتوانست توافق بین جمهورییت و طالبان بر سر تشکیل یک دولت موقت باشد که طالبان نیز شامل آن میبود، اما از شمولیت گسترده تر جمهورییت و همچنین دستاوردهای حقوق بشری، مدنی، سیاسی و زنان محافظت مینمود. ثابت گردید که این غیرممکن است و جمهورییت حتی قبل از خروج آخرین نیروهای بین المللی سقوط کرد.

از آنجایی که سقوط بیش از پیش اجتناب ناپذیر شد و اکثر سفارتخانه ها شروع به تخلیه کارکنان خود کردند، یوناما و خانواده سازمان ملل تصمیم گرفتند که بمانند و خدمات خود را ارائه نمایند. وقتی فهمیدیم رئیس جمهور غنی فرار کرده و طالبان در حال ورود به کابل هستند، همانند میلیون ها افغان نگران بودیم. ما قبلاً در دفاتر خود در قندهار، مزار شریف، جلال آباد و فیض آباد کارمندانی از ساحه تحت کنترل طالبان داشتیم. ما از اینکه هیچ تلفات جانی در میان کارمندان سازمان ملل رخ نداده بود، بسیار راحت بودیم و در واقع طالبان به تعهد خود به عنوان حاکمان جدید برای تضمین امنیت آنها احترام گذاشتند.

اما تسلط طالبان مجموعه جدیدی از مسائل را ایجاد کرد. از همه مهمتر زمستان پیشرو و آسیب پذیری جدی میلیون ها افغان بود که تا حدی به دلیل خشکسالی چندین ساله به مقدار قابل توجهی عدم دسترسی به مواد غذایی را تجربه می کردند. کاهش خشونت به ما امکان دسترسی به بسیاری از نقاط کشور را داد که تا آن زمان قادر به بازدید از آنها نبودیم. کنفرانسی که توسط سرمنشی سازمان ملل متحد در ماه سپتامبر در ژنو برگزار شد، بیش از یک میلیارد دالر برای پوشش جریان های بشردوستانه در زمستان جمع آوری کرد. اما همتای ما دولتی بود که توسط جامعه جهانی به رسمیت شناخته نشد و بسیاری از مقامات ارشد آن تحت تحریم های سازمان ملل و تحریم های سایر کشورها بودند. این تحریمها و لغو حمایت های مالی بین المللی مستلزم کار فوری برای رسیدگی به بحران نقدینگی در سکتور بانکی بود که با واردات پول نقد برای عملیات های بشردوستانه توانستیم این کار را انجام دهیم. در نتیجه این امر، نزدیک به ۲۰ میلیون نفر نوعی از کمک دریافت کردند و اقتصاد، در حالی که بسیار ضعیف بود، به طور کامل سقوط نکرد.

از نظر سیاسی، یوناما به این نتیجه رسید که علیرغم سیاست های افراطی طالبان که حقوق زنان، آزادی رسانه ها و نمایندگی سیاسی فراگیر را محدود می کند، تنها راه رو به جلو از طریق مشارکت سیاسی است. توصیه های سرمنشی سازمان ملل به شورای امنیت در مورد مأموریت تجدید شده یوناما منعکس کننده این تصمیم بود. ما خوشحال بودیم که شورای امنیت موافقت کرد. مأموریت جدید ما به یوناما اجازه می دهد تا در افغانستان بماند و به این تعامل ادامه دهد.

همانطوریکه در مورد بیش از دو سال رهبری خود در یوناما در افغانستان فکر می کنم، متقاعد شده ام که حضور یوناما حداقل به سه دلیل ضروری است. اول اینکه ما یک میراث تاریخی داریم. سازمان ملل متحد از اواخر دهه ۱۹۸۰ در افغانستان حضور سیاسی، حقوق بشری، بشردوستانه و توسعه ای داشته است. ما موفقیتها و شکستهایی داشته ایم و در نتیجه آنها مسئولیت اخلاقی داریم که بمانیم. دوم، ما باید نیازهای آسیب پذیرترین افغان ها را از طریق کمک های بشردوستانه و حمایت از نیازهای اولیه انسانی آنها برطرف کنیم. سوم، افغانستان برای جامعه جهانی بسیار مهم است که نباید فراموش شود.

یوناما به عنوان یک ناظر و گزارشگر معتبر در مورد رویدادها در ساحه و یک پیوند قابل اعتماد بین مردم افغانستان، مقامات حاکم و جامعه بین المللی باقی خواهد ماند. به این ترتیب، همچنان به عنوان نمادی به کار خویش ادامه خواهد داد تا مردم افغانستان دوباره توسط جهان رها نگردند.

وقتی این وظیفه را پذیرفتم نمی توانستم افغانستانی را تصور کنم که اکنون آنرا ترک میکنم. قلب من به ویژه برای میلیون‌ها دختر افغانی می شکند که از حق تحصیل محروم شده اند، و بسیاری از زنان افغان با استعداد، به جای استفاده از استعدادهای آنها برای بازسازی جامعه ای که اکنون درگیری بسیار کمتری را تجربه میکند، برای ایشان گفته میشوند که در خانه بمانند که از برخی جهات از قبل هم ترسناک تر است. طعنه آمیز است اکنون در حالی که فضا برای کمک به بازسازی کشور وجود دارد، نیمی از جمعیت محدود شده اند و از سهمگیری آنها در بازسازی جلوگیری می شود.

باعث افتخار بود که بعنوان یک زن به حیث نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل برای افغانستان در مارچ ۲۰۲۰ انتخاب گردیدم. من حیث یک زن بسیار دردناک تر است که خواهران افغان خود را در شرایطی که هستند رها میکنم. با این حال، من متقاعد شده‌ام که بهترین امید در یک استراتژی تعامل است که به مقامات حاکم نشان میدهد که سیستمی که زنان، اقلیت‌ها و افراد با استعداد را مستثنی می‌سازد، دوام نخواهد آورد، و در عین حال امکان ایجاد یک سیستم وجود دارد که هم همه شمول و هم اسلامی باشد.

گفته معروفیست که وقتی مسافری به افغانستان سفر می کند، روح آن شخص به این کشور بسته میشود. آنها باید دوباره به این کشور برگردند تا روح خود را دریابند. من در ذهن خود با همین گفته معروف این کشور را ترک میکنم.

* * *